

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Zory Šmolkové a Mgr. Radovana Havelce ve věci žalobce: **O. D.**, zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2013, č. j. OAM-41/LE-BE02-K01-2013, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, č. j. 49 Az 24/2013 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele JUDr. Anně Doležalové, MBA, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 3. 2013, č. j. OAM-41/LE-BE02-K01-2013. Rozhodnutím správního orgánu byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, neboť nesplnil podmínky pro udělení azylu dle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ani podmínky doplňkové ochrany podle § 14a) zákona o azylu. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že stěžovatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody předvídané § 12 písm. a) a b), § 13 a § 14 zákona o azylu. Důvodem jeho žádosti o azyl byla snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, kde hodlal vydělat peníze na zaplacení svých dluhů soukromým osobám. Soud dále přisvědčil žalovanému v tom, že v případě stěžovatele nebyly dány žádné skutečnosti svědčící o hrozbě vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

Kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítl, že soud se s velkou částí jeho žalobních námitek nevypořádal, což zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Krajský soud se zejména nevypořádal s námitkou, že osoby v podobné situaci jako stěžovatel (oběti lichvářů na Ukrajině z důvodu neschopnosti hradit náklady lékařské péče za sebe či svoje blízké) tvoří sociální skupinu, dále námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve vztahu k dostupnosti vnitřní ochrany v stěžovatelově případě. Dále stěžovatel tvrdil, že žalovaný náležitě nevyhodnotil veškeré skutečnosti, které v rámci správního řízení sdělil. Má přitom za to, že uvedl dostatek důvodů svědčících pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel dále nesouhlasil s tím, že žalovaný posoudil jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako účelovou. Uvedl, že žalovaný neposoudil poměry v zemi jeho původu s ohledem na nemožnost stěžovatele bránit se před nezákonným jednáním soukromých osob využitím státních orgánů, přičemž je to žalovaný, nikoliv stěžovatel, který má povinnost shromáždit dostatek důkazů k vyvrácení tvrzení stěžovatele o nedostatečné pomoci ze strany státních orgánů na Ukrajině. To, že stěžovatel se o ochranu ze strany státních orgánů nepokusil, na uvedeném nic nemění. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost, neboť námitky stěžovatele nejsou oprávněné a žalovaný s nimi nesouhlasí. Žalovaný neporušil žádné ustanovení správního řádu ani zákona o azylu. Stěžovatel ve své stížnosti uplatňuje námitky, které uplatnil již v žalobě. Stěžovatel přicestoval do České republiky nelegálně a svou žádost o mezinárodní ochranu v České republice podal až po více než ročním pobytu zde poté, co byl pro svůj nelegální pobyt zadržen a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel na území České republiky pracoval, peníze posílal domů na Ukrajinu na zaplacení svého dluhu, což má v úmyslu činit i v budoucnu, a po zaplacení dluhu se chce vrátit zpět na Ukrajinu. Jako důvod odjezdu uvedl ekonomické potíže po ztrátě zaměstnání, nemožnost vydělat peníze na zaplacení dluhu za léčení své dcery a obavy před věřiteli, kteří ho již fyzicky napadli, což však nejsou relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle §§ 12, 13 ani 14 zákona o azylu.

Poté, co Nejvyšší správní soud posoudit podmínky řízení a přípustnost kasační stížnosti, se dále zabýval její přijatelností.

Vymezením institutu nepřijatelnosti a jeho dopadem do soudního řízení správního se Nejvyšší správní soud důkladně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo

pokračování

shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla důvodem přijatelnosti nebudou.

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Stěžovatel předně namítal nesprávné posouzení právní otázky, zda postavení stěžovatele jako člena sociální skupiny dlužníků, který je vystaven pronásledování ze strany soukromých osob, kdy o ochranu státními orgány se stěžovatel ani nepokusil pro zjevnou neúčelnost, je důvodem pro poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Z nesprávnosti posouzení této otázky žalovaným a krajským soudem stěžovatel dále dovozuje nedostatečně zjištěný skutkový stav žalovaným a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Krajský soud v napadeném rozhodnutí ve shodě s žalovaným uvedený důvod pro poskytnutí azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu za relevantní nepovažoval. Tento závěr je však v souladu s konstantní judikaturou. Otázku dlužníků jako sociální skupiny řešil Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí č. j. 6 Azs 45/2003 - 49 dne 18. 12. 2003, kdy uzavřel, že „zákon o azylu pojem sociální skupina nevymezuje, lze však dospět výkladem k závěru, že „sociální skupina“ se skládá z osob podobného společenského původu anebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. U dlužníků tedy nelze o sociální skupině hovořit.“ Obdobě v rozhodnutí č. j. 5 Azs 63/2004 - 60 z 19. 5. 2004 Nejvyšší správní soud uzavřel, že „určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/99 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří.“ Co se týče pronásledování ze strany soukromých osob za situace, kdy se žadatel o mezinárodní ochranu ani nepokusil využít ochrany státních orgánů, pak lze odkázat např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 38/2003 - 36 z 18. 12. 2003, podle kterého „jednání soukromých osob, resp.

vyhrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu“, dále rozhodnutí č. j. 4 Azs 14/2003 - 48 z 22. 10. 2003, „*je-li důvodkem žádosti o azyl obava z návratu do Ruské federace, v níž žadateli brozí teroristické akty čečenských teroristů, tj. akty neprováděné státní mocí, přičemž žadatel o azyl se v domovském státě vůbec nepokusil svou situaci řešit přes tamní státní orgány řešit, není dán důvod pro poskytnutí azylu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani překážka vycestování*“. K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí č. j. 4 Azs 5/2003 - 51 z 27. 8. 2003, 4 Azs 38/2003 - 36 z 18. 12. 2003.

Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti ve výši 3.100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 3.400 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 714 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 4.114 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. ledna 2015

pokračování

3 Azs 169/2014 - 20

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu